

Justis- og politidepartementet
Postboks 8005 Dep

0030 OSLO

Deres ref.
200600838

Vår ref. (bes oppgitt ved svar)
06/00809-2 /HPG

31. juli 2006

**HØRINGSUTTALELSE - RASK REAKSJON - TILTAK MOT SONINGSKØ
OG FOR BEDRE INNHOLD I SONINGEN - OVERSIKT OVER TILTAK OG
HØRING PÅ AKTUELLE LOVENDRINGER**

Datatilsynet viser til høringsbrev av 16.05.2006 hvor forslag til tiltak mot soningskø og tiltak for bedre innhold i soningen, herunder nødvendige lovendringer, sendes på høring.

Datatilsynet har kommentarer til et av de foreslåtte tiltak, prøveprosjektet hjemmesoning og elektronisk overvåking. Prosjektet er beskrevet i høringsnotatets punkt 5.8 og 6.3.

Datatilsynet vil for det første presisere at også hjemmesoning med elektronisk overvåking er et inngripende tiltak. Den som skal sone sin straff under slike forhold, vil bli kontinuerlig overvåket samtidig som om vedkommendes daglige gjøremål kan utføres mer eller mindre fritt. Grensen mellom hva vedkommende kan gjøre og ikke gjøre er utvisket sammenlignet med et ordinært fengselsopphold. Vedkommendes bevegelser vil dessuten i større grad bli registrert.

Samtykke fra andre beboere i samme bolig

Det legges opp til at kriminalomsorgen skal innhente samtykke fra andre beboere i samme bolig for at denne type straffegjennomføring skal kunne iverksettes. Datatilsynet forutsetter at man her har i tankene den dømtes familie eventuelt andre som vedkommende deler husvære med. Dersom informasjon om straffegjennomføringen også skal spres til andre enn en slik begrenset krets, vil det, etter Datatilsynets oppfatning, innebære en unødvendig spredning av sensitive personopplysninger. Tilsynet kan ikke se beveggrunnene for et slikt tiltak. Dersom eventuelle naboer bør informeres om at vedkommende skal gjennomføre hjemmesoning med elektronisk overvåking, tilsier det, etter tilsynets oppfatning, at vedkommende ikke er egnet for denne type straffegjennomføring.

Personvernrettslige prinsipper

Elektronisk overvåking av personer som soner hjemme, vil samtidig innebære en registrering av deres atferd. Dette er å anse som en behandling av personopplysninger som må følge personvernrettens grunnprinsipper. Datatilsynet fremhever her finalitetsprinsippet; Opplysningene skal ikke benyttes til andre formål som er uforenlig med det de opprinnelig er innhentet for. Det er videre viktig at kun informasjon som er strengt tatt nødvendig registreres, registrering av overskuddsinformasjon må unngås. Kun den gjennomførende myndighet skal ha tilgang til denne informasjonen, og bare for å oppfylle det formål å gjennomføre hjemmesoningen i samsvar med de nedfelte prinsipper for denne.

Valg av teknologi og personvern

Høringsnotatet berøre ingen personvernrelaterte problemstillinger. Datatilsynet finner dette beklagelig. Forholdet rundt når en eventuell alarm skal utløses er dessuten i liten grad diskutert. Hvor stor rekkevidde overvåkingen skal ha og hvorvidt den skal være kontinuerlig eller kun skje til bestemte tider er det heller ikke tatt stilling til. Datatilsynet antar at det vil kunne forekomme individuelle tilpasninger. Det er likevel klart at alle disse faktorene vil påvirke den dømtes personvern, Datatilsynet forutsetter at det utarbeides detaljerte retningslinjer for hvordan denne type soning skal gjennomføres. Det anses hensiktsmessig at tilsynet får slike retningslinjer til uttalelse.

Valg av teknologi vil i stor grad ha innvirkning på de ovennevnte faktorer og følgelig på den dømtes personvern. Datatilsynet understreker at det ønskede formål i denne sammenheng oppfattes å være innskrenket bevegelsesfrihet, i likhet med ordinær fengselssoning, og det er det tilsynet har tatt stilling til. Kontinuerlig sporing av en enkeltperson, fremstår som noe annet. Det forventes derfor at teknologien som velges står i samsvar med det formål som ønskes oppnådd og ikke legger til rette for en annen type overvåking enn det som er nødvendig.

Med hilsen

Georg Apenes
direktør

Hanne P. Gulbrandsen
seniorrådgiver